

VÉLEMÉNY 08/2026

(az EUMSZ 322. cikkének (1) bekezdése alapján)

HU

**a 2028–2034 közötti
időszakra vonatkozó
egységes piaci és vámügyi
program létrehozásáról,
valamint az (EU) 2021/444,
az (EU) 2021/690, az (EU)
2021/785, az (EU)
2021/847 és az (EU)
2021/1077 rendelet
hatályon kívül
helyezéséről szóló európai
parlamenti és tanácsi
rendeletre irányuló
javaslatról**

(COM(2025) 590 final)

*Az EU költségvetése
2028–2034*

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tartalomjegyzék

Bevezetés

01–12 | Bevezetés

01–12 | Miért adjuk ki ezt a véleményt?

01–04 | Jogalap

05–12 | Háttér

13–58 | Főbb megállapítások

14–18 | Uniós hozzáadott érték

19–30 | A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal

19–21 | Célkitűzések és uniós prioritások

22–24 | Programozás és összehangolás

25–30 | Koherencia és prioritások

31–37 | Költségvetési rugalmasság

38–45 | A program és az eljárások egyszerűsítése

38–40 | Egységes szabálykönyv és egyéb eljárási egyszerűsítések

41 | Irányítási módok

42–43 | Finanszírozási mechanizmusok

44 | Közbeszerzés

45 | A program irányítása

46–51 | Teljesítménymérési keret

52–56 | Szabályszerűség, gondos pénzgazdálkodás, átláthatóság, elszámoltathatóság és a kiadások nyomonkövethetősége

57–58 | A Számvevőszék ellenőrzési megbízatása

59–63 | Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek

Mellékletek

I. melléklet. Az e véleményben hivatkozott számvevőszéki kiadványok jegyzéke

II. melléklet. Háttér-információ

Rövidítések

Glosszárium

Bevezetés

Miért adjuk ki ezt a véleményt?

Jogalap

- 01** Ez a vélemény az Európai Unió működéséről szóló szerződés ([EUMSZ](#)) [322. cikkének \(1\) bekezdése](#) alapján készült, amely jogalapot biztosít az Európai Unió pénzügyi szabályainak elfogadásához, beleértve az uniós költségvetés megállapítására és végrehajtására vonatkozó szabályokat is.
- 02** Az Európai Bizottság 2025. szeptember 3-án fogadta el a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó egységes piaci és vámügyi program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot ([COM\(2025\) 590 final](#)). Az Európai Unió Tanácsa 2025. október 21-én, az Európai Parlament pedig 2025. november 6-án hivatalosan felkérte az Európai Számvevőszéket, hogy tegyen észrevételeket a jogalkotási javaslattal kapcsolatban.
- 03** Intézményi megbízatásunkkal összhangban ezt a véleményt azért adjuk ki, hogy a javasolt program kialakításával, pénzügyi végrehajtásával, kontrollkörnyezetével és lehetséges kockázataival kapcsolatos észrevételeink révén támogassuk a jogalkotási folyamatot. Az [I. melléklet](#) felsorolja az e véleményben hivatkozott számvevőszéki kiadványokat.
- 04** E vélemény elkészítése során figyelembe vettük az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([költségvetési rendelet](#)) vonatkozó rendelkezéseit, a javasolt új rendeletet kísérő, az egységes piaci és vámügyi programról ([SMCP](#)) szóló bizottsági [hatásvizsgálatot](#), valamint korábbi ellenőrzési munkánk megállapításait.

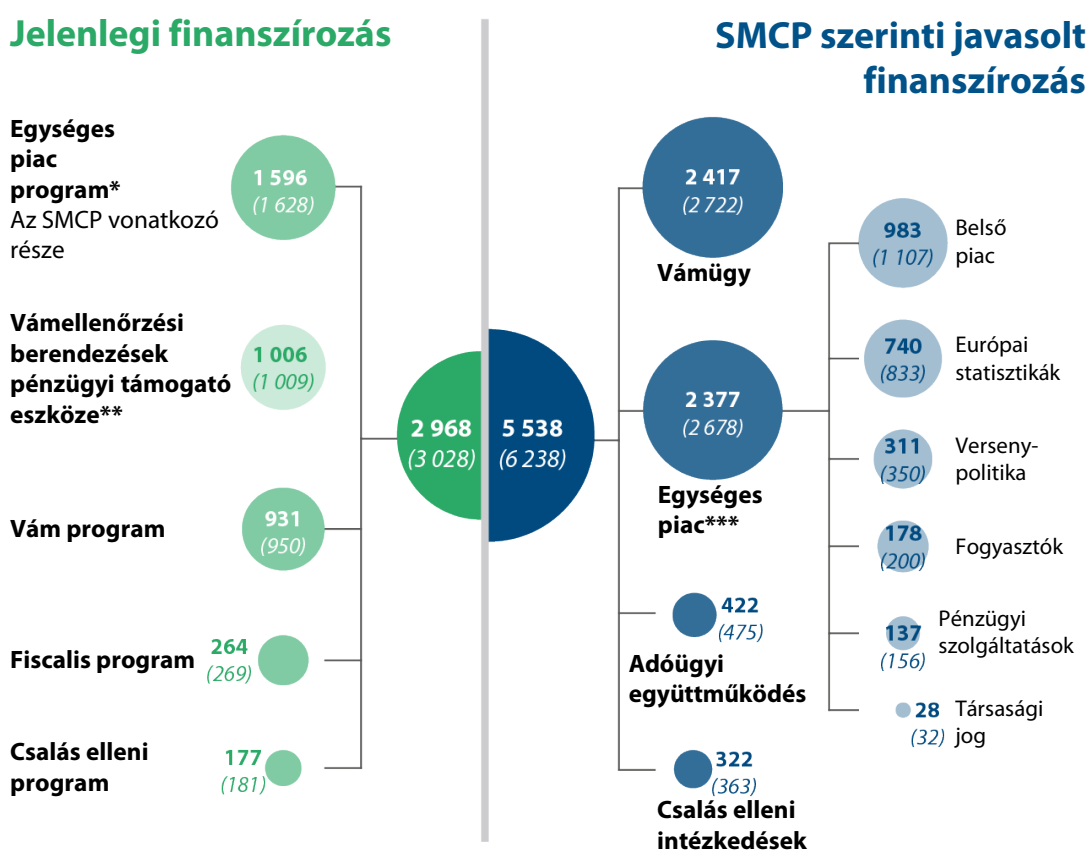
Háttér

- 05** A Bizottság a 2028–2034-es időszakra [egységes piaci és vámügyi programot](#) javasol, amely az alábbi öt meglévő eszköz ágait vonná össze ((8)–(11) preambulumbekzdés):
- a belső piacra, a vállalkozások – köztük a kis- és középvállalkozások – versenyképességére, a növények, állatok, élelmiszerek és takarmányok területére, valamint az európai statisztikákra vonatkozó program (Egységes piac program) létrehozásáról, továbbá a [99/2013/EU](#), az [1287/2013/EU](#), a [254/2014/EU](#) és a [652/2014/EU](#) rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2021/690 európai parlamenti és tanácsi rendelet (2021. április 28.) által létrehozott az Egységes piac program egyes részei;
 - a vámügyi együttműködést szolgáló Vám program létrehozásáról és az [1294/2013/EU](#) rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2021/444 európai parlamenti és tanácsi rendelet (2021. március 11.) által létrehozott Vám program;
 - a vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogató eszközének az Integrált Határigazgatási Alap részeként történő létrehozásáról szóló (EU) 2021/1077 európai parlamenti és tanácsi rendelet (2021. június 24.) által az Integrált Határigazgatási Alap részeként létrehozott, vámellenőrzési berendezésekhez pénzügyi támogatást nyújtó eszköz;
 - az adóügyi együttműködést szolgáló „Fiscalis” program létrehozásáról és az [1286/2013/EU](#) rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2021/847 európai parlamenti és tanácsi rendelet (2021. május 20.) által létrehozott „Fiscalis” program;
 - a csalás elleni uniós program létrehozásáról és a [250/2014/EU](#) rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2021/785 európai parlamenti és tanácsi rendelet (2021. április 29.) által létrehozott, csalás elleni uniós program.
- 06** A 2028–2034-es időszakra az [SMCP](#) költségvetése a tervek szerint 6,2 milliárd euró (2025-ös árakon 5,5 milliárd euró) lesz (4. cikk). Ez a 2028–2034-es időszakra javasolt többéves pénzügyi keret (MFF) 1984 milliárd (2025-ös árakon 1763 milliárd) euró összegű teljes költségvetésének mintegy 0,31%-át teszi ki. A javaslat 5. cikke szerint a tagállamok, az uniós intézmények, szervek és ügynökségek, harmadik országok, nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi szervezetek vagy más harmadik felek kiegészítő pénzügyi vagy nem pénzügyi hozzájárulást nyújthatnak a programhoz; ez a rendelkezés a következő többéves pénzügyi keret belső politikai finanszírozási programjaira vonatkozóan javasolt valamennyi alap-jogiaktus esetében közös. Az öt elődprogram megfelelő részeit tekintve az [SMCP](#) javasolt költségvetési kerete jelentős növekedést mutat az öt elődprogram vonatkozó részeihez képest.

07 A javasolt **SMCP**-finanszírozást nem lehet közvetlenül összehasonlítani a jelenlegi többéves pénzügyi keret öt különálló programjának költségvetésével, mivel szakpolitikai területeik nem teljesen fedik egymást. Mindazonáltal az alábbi grafikon a kontextus szemléltetésének céljából bemutatja a jelenlegi és a javasolt többéves pénzügyi keretben rendelkezésre álló finanszírozás megoszlását.

1. ábra | Az egységes piac, a vámügy, az adózás és a statisztika finanszírozásának megoszlása

2025. évi változatlan áron, millió euró
(folyó áron, millió euró)

Megjegyzés: Az összegek 2025-ös változatlan (illetve folyó) áron szerepelnek, és az egységes piaci és vámügyi programnak (SMCP) megfelelő becslő szakpolitikai hatókört tükrözik, kizárólag a kontextus összehasonlítása céljából.

* Az egységes piaci programnak csak a belső piac irányítása és végrehajtása szempontjából releváns részét tartalmazza, a kkv-k támogatásával és az élelmiszer-, illetve takarmánypolitikával kapcsolatos kiadásokat nem.

** A 2021–2027-es időszakban a vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogató eszközét (CCEI) az Integrált Határigazgatási Alap keretében finanszírozták, így az külön szerepel.

*** Az egységes piaci komponens 2028–2034-as időszakra vonatkozó bontása a bizottsági javaslatot követi.

Forrás: Európai Számvevőszék és Európai Bizottság.

- 08** Megjegyezzük, hogy az **SMCP** hatóköre több igen sokszínű és operatív szempontból összetett uniós szakpolitikai területre terjed ki. Bizonyos összetevők, például az uniós szintű vám- és adóügyi informatikai rendszerek, a kockázatkezelési platformok és a csalás elleni információs rendszerek, elengedhetetlenek a vámunió működéséhez és a határokon átnyúló végrehajtáshoz. Ezeket a rendszereket hosszú távú fejlesztési ciklusok, nagy mennyiségű közbeszerzési követelmény és jogilag kötelező határidők jellemzik. Más összetevők, például az igazgatási együttműködés, a piacfelügyeleti hálózatok, a szakpolitikai támogatás és a horizontális egységes piaci eszközök, szélesebb körű és rugalmasabb célkitűzéseket követnek.
- 09** A javasolt konszolidáció – vagyis több programnak az **SMCP**-be való összevonása – az egységes piacot, a vámuniót, az adóügyi együttműködést, a csalás elleni koordinációt és az európai statisztikákat támogató jelenlegi finanszírozási környezet hosszú ideje tartó széttagoaltságára reagál. A **hatásvizsgálat** szerint a javaslat integráltabb keretet vezet be, amely világosan látható potenciális előnyökkel jár a koherencia, az adminisztratív egyszerűsítés és az észszerűsített irányítás tekintetében, továbbá rugalmasabb alapot biztosít a folyamatosan változó strukturális, gazdasági és szabályozási kihívások kezeléséhez.
- 10** Bár az öt elődeszköz összevonása valóban elérhetővé teszi ezeket a potenciális előnyöket, ugyanakkor a belső összetettség fokozódása miatt kockázatokat is hordoz magában. A hatásvizsgálat is megemlíti ezt a működési összetettséget, különösen a fejlesztés és a kiforrottság különböző szakaszaiban lévő digitális rendszerek és végrehajtási eszközök tekintetében.
- 11** Ezért, tekintettel az **SMCP** hatálya alá tartozó tevékenységek sokféleségére, az egységes keretbe való összevonáshoz egyértelmű irányítási szabályokra, átlátható forráselosztásra, valamint megbízható monitoring- és értékelési mechanizmusokra lesz szükség. Mindezek alapján e véleményünkben arra összpontosítunk, hogy a javaslat – a Szerződéssel és a költségvetési rendelettel összhangban – tartalmazza-e a gondos pénzgazdálkodás, az átlátható és elszámoltatható végrehajtás, az eredményes teljesítménymérés, az Unió pénzügyi érdekeinek védelme és az egyértelmű irányítási szabályok biztosításához szükséges valamennyi elemet.
- 12** A **II. mellékletben** további háttér-információkat is közlünk az **SMCP**-re irányuló javaslatról.

Főbb megállapítások

- 13** Több témára vonatkozóan fogalmazunk meg főbb megállapításokat. Ezeket az alábbi [1. háttérmagyarázatban](#) foglaljuk össze, majd a következőkben részletesebben is kifejtjük:

1. háttérmagyarázat

A főbb megállapítások rövid áttekintése

- **Unió hozzáadott érték:** Az [SMCP](#) által finanszírozandó tevékenységek jelentős részét jogszabály írja elő, tehát nem opcionális. Bár a Bizottság megindokolta az uniós szintű fellépést az [SMCP](#) hatálya alá tartozó területeken, az uniós hozzáadott értéket továbbra is nehéz alátámasztani és összehasonlítani a program különböző ágai között, különösen az együttműködési tevékenységek esetében. Ezért ismételten hangsúlyozzuk: a nyilvános vita és döntéshozatal szempontjából előnyös lenne, ha az uniós források optimális felhasználása érdekében közös fogalommeghatározást alkalmaznának az uniós hozzáadott értékre ([14–18. bekezdés](#)).
- **A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal:** A javaslat olyan uniós stratégiai prioritásokra hivatkozik, mint a versenyképesség, a végrehajtás és a digitalizáció. E prioritások alapján azonban nem vezet be a munkaprogramokra vonatkozó kötelező érvényű követelményeket, hogy bizonyítsa a program ágai közötti összhangot. Nem foglalkozik továbbá az uniós csalás elleni architektúra régóta fennálló, a Számvevőszék korábbi ellenőrzései során feltárt hiányosságaival sem. Ezek között az alapvető rendszereket – köztük a Csalás Elleni Információs Rendszert és a szabálytalanságkezelő rendszert – érintő hiányosságok is vannak ([19–30. bekezdés](#)).
- **Költségvetési rugalmasság:** A javaslat széles körben vezet be rugalmassági eszközöket, amelyek az uniós vámkódex és az uniós csalás elleni architektúra folyamatban lévő felülvizsgálatának kontextusában különösen időszerűek

lehetnek. Nem ír azonban elő feltételeket, biztosítékokat vagy beszámolási követelményeket ezek használatára vonatkozóan, ami csökkentheti a kiszámíthatóságot, és befolyásolhatja a kötelező rendszerek finanszírozásának folytonosságát (31–37. bekezdés).

- **A program és az eljárások egyszerűsítése:** Öt program egyetlen keretbe való összevonása lehetőséget kínál az egyszerűsítésre. Tekintettel azonban az érintett beavatkozások, fellépések és érdekelt felek sokféleségére, a javaslat szabályozási szinten nem határozza meg, hogy a program egészében hogyan biztosítják a koherens rangsorolást, az átlátható költségvetés-tervezést vagy a fegyelmezett közbeszerzést. Azt sem jelzi, hogy a konszolidáció milyen mértékben eredményez majd valódi egyszerűsítést. Ez attól függ majd, hogy az említett szabályokat hogyan alakítják ki és alkalmazzák a gyakorlatban (38–45. bekezdés).
- **Teljesítménymérési keret:** Hogy érdemi és összehasonlítható teljesítményinformációk álljanak rendelkezésre, a beszámolást, a nyomon követést és az értékelést a program ágaihoz igazított mutatókkal, alapértékekkel és beszámolási követelményekkel kell alátámasztani. A jogbiztonság és az átláthatóság biztosítása érdekében a tervezett végrehajtási jelentésnek és utólagos értékelésnek magában a rendeletben is meg kell jelennie (46–51. bekezdés).
- **A felhasznált pénzeszközök szabályszerűsége, átláthatósága, elszámoltathatósága és nyomonkövethetősége:** Amint fent említettük, az SMCP által finanszírozandó tevékenységek jelentős része jogilag kötelező erejű. Mindazonáltal ahhoz, hogy a program különböző ágaiban biztosított legyen a következetes nyomonkövethetőség és elszámoltathatóság, olyan előírásokat kell meghatározni, amelyek igazodnak a program heterogén kockázati profiljához, és ezeket nem szabad kizárólag a végrehajtással vagy a belső kontrollal kapcsolatos jövőbeli döntésekre bízni (52–56. bekezdés).
- **Az Európai Számvevőszék ellenőrzési jogai:** Mind a Bizottság általi közvetlen, mind a közvetett irányítás során biztosítani kell, hogy a Számvevőszék teljes ellenőrzési megbízatással rendelkezzen a program valamennyi ágára nézve, és az uniós jogi kereten kívüli szervek ellenőrzési jogait hatáskör-átruházási megállapodások standard záradékai útján szükséges garantálni (57–58. bekezdés).

Uniós hozzáadott érték

- 14** A javaslat az SMCP uniós hozzáadott értékét az indokolásban, valamint a pénzügyi és digitális jogszabályi keretben, különösen az 1.5.2. szakaszban („Az uniós részvételből származó hozzáadott érték”) határozza meg. Ezek szerint az uniós fellépés azáltal teremt hozzáadott értéket, hogy olyan határokon átnyúló és transznacionális előnyöket, méretgazdaságosságot, harmonizált digitális infrastruktúrákat és közös eszközöket biztosít,

amilyeneket az egyes tagállamok önmagukban nem tudnának ugyanolyan mértékben elérni. Kiemelik többek között az uniós szintű finanszírozás szerepét az egységes piac és a vámunió működésének támogatásában, az uniós jog érvényesítésében, az Unió család elleni architektúrájának megerősítésében, valamint a nemzeti hatóságok adminisztratív és informatikai kapacitásai közötti egyenlőtlenségek csökkentésében.

- 15** Az [SMCP](#) által finanszírozandó tevékenységek jelentős része jogilag kötelező erejű. Ugyanakkor megjegyezzük, hogy sem a 3. cikk (A program célkitűzései), sem a 11. cikk (Munkaprogram) nem írja elő annak bizonyítását a munkaprogramokban, hogy a tervezett [SMCP](#)-fellépések a nemzeti vagy regionális szinten elérhető előnyöket meghaladó előnyökkel járnak. Ehelyett – az indokolásban és a keret irányításáról szóló szakaszban leírtak szerint – a javaslat ezen értékelés tekintetében a [teljesítménymérési keretről szóló rendeletjavaslat](#) általános rendelkezéseire hivatkozik, amely rendeletjavaslatról a Számvevőszék külön véleményt készít. Az uniós hozzáadott érték meghatározásával ezért a munkaprogramok előkészítése során kell majd foglalkozni (lásd: [60.](#) bekezdés). Ez különösen igaz az [SMCP](#) által finanszírozott nem kötelező tevékenységekre.
- 16** Bár a Bizottság megindokolta az uniós szintű fellépést az [SMCP](#) hatálya alá tartozó területeken, az uniós hozzáadott értéket továbbra is nehéz alátámasztani és összehasonlítani az [SMCP](#) különböző ágai között, különösen a különféle érdekelt feleket és eltérő igazgatási kapacitással rendelkező tagállamokat érintő együttműködési tevékenységek esetében. A [Bizottság hatásvizsgálata](#) elismeri továbbá, hogy az uniós hozzáadott érték felméréséhez jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő információ. Az [SMCP](#) keretében konszolidálandó programok némelyike esetében az értékelés – részben a jogalkotási menetrend miatt – még nem állt rendelkezésre a rendeletjavaslat kidolgozásakor; más programok esetében a tagállamok által benyújtott adatok hiányosak, nem összehasonlíthatók és egyenetlenek voltak, vagy hiányoztak az alapértékek, az összehasonlítható mutatók és az egyértelmű hozzárendelési módszertanok ([COM\(2025\) 733](#); [SWD\(2025\) 385](#)).
- 17** Amint azt a [03/2025. sz. áttekintésünkben](#) már jeleztük, úgy véljük, hogy az uniós hozzáadott érték fogalmát valamennyi uniós intézménynek ugyanúgy kellene értelmeznie, és azt megfelelő politikai nyilatkozatban vagy uniós jogszabályban kellene megfogalmazni ahhoz, hogy teljes mértékben eredményes legyen. Más szóval az uniós hozzáadott érték csak akkor mérhető eredményesen, ha azt egyértelműen meghatározzák és egységesen alkalmazzák. 2025 februárjában a [következő többéves pénzügyi kerethez vezető útról szóló közleményében](#) a Bizottság kijelentette, hogy a jövőbeli uniós költségvetésnek azokra a közös kihívásokra kell összpontosítania, ahol az európai szintű kiadások a legnagyobb uniós hozzáadott értéket teremtik. Bár a minőségi jogalkotásra vonatkozó [iránymutatásokkal](#) és [eszköztárral](#) összhangban az uniós hozzáadott értéket hatásvizsgálatok és értékelések révén kell felmérni, megjegyezzük, hogy sem a jelenlegi uniós jogi keret, sem a következő

többéves pénzügyi keretre vonatkozó bizottsági javaslatok nem határozzák meg az uniós hozzáadott érték fogalmát. Emlékeztetünk továbbá arra, hogy amint [03/2025. sz. áttekintésünkben](#) észrevételeztük, a Bizottság mindmáig nem értékelte a jelenlegi, 2021–2027-es időszakra vonatkozó programok uniós hozzáadott értékét.

- 18** Amint azt a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret előtt készített [2018. évi tájékoztatónkban](#) már említettük, összességében úgy véljük, hogy a következő többéves pénzügyi keretről folytatott nyilvános vita és döntéshozatal szempontjából előnyös lett volna elfogadni az uniós hozzáadott érték meghatározását és azt egységesen alkalmazni. A hozzáadott érték fogalom meghatározásának hiánya továbbra is problémát jelent, ezért ezt a jelenlegi javaslat kapcsán ismét megemlíjtük.

A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal

Célkitűzések és uniós prioritások

- 19** A program célkitűzései tükrözik a Szerződésben és az ágazati jogszabályokban meghatározott uniós szintű szakpolitikai prioritásokat a vámügy, az adózás, a piacfelügyelet, a csalás elleni küzdelem és a statisztika területén. A javaslatot kísérő keret (1.3. és 1.4. szakasz) kifejti: a program célja, hogy hozzájáruljon az Unió versenyképességéhez, a vám- és adórendszerek digitális átalakításához, az egységes piaci szabályok végrehajtásához és a szakpolitikai döntéshozatalhoz szükséges megbízható adatok rendelkezésre állásához.
- 20** Míg azonban a Bizottság programozása bevett szakpolitikai kereteken alapul, sem a 3. cikk (A program célkitűzései), sem a 11. cikk (Munkaprogram) nem írja elő, hogy a munkaprogramoknak bizonyítaniuk kellene az európai szemeszter vagy a konkrét uniós stratégiai keretek – például a versenyképességi kezdeményezések, az egységes piac végrehajtási prioritásai vagy a vám- és adóügyi digitalizációs menetrend – keretében meghatározott szakpolitikai szükségletekkel való összhangot.
- 21** Az egységes piac területén végzett ellenőrzési munkánk rávilágított arra, hogy a tartós szabályozási és adminisztratív akadályok, az egyenlőtlen végrehajtás és a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás korlátozott mértéke továbbra is akadályozza az egységes piac integrációját és versenyképességét. A területi alapú tartalomkorlátozásról szóló [03/2025. sz. különjelentésünk](#) és a kritikus gyógyszerhiányról szóló [19/2025. sz. különjelentésünk](#) például megerősítette, hogy az egységes piacon továbbra is jelentős strukturális akadályok állnak fenn, ezért a széttagoltság kezelése érdekében

továbbra is uniós szintű fellépésre van szükség. Bár az **SMCP** célja az egységes piac elmélyítésének és a versenyképességnek a támogatása, ezek az észrevételek hangsúlyozzák annak fontosságát, hogy biztosítani kell: a piacfelügyeletet, a végrehajtási együttműködést és az adatok rendelkezésre állását támogató **SMCP**-intézkedések egyértelműen elsőbbséget élvezzenek és összehangoltak legyenek, valamint legyen biztosított a teljesítmény nyomon követése.

Programozás és összehangolás

- 22** A 2027 utáni többéves pénzügyi keretről szóló **03/2025. sz. áttekintésünkben** kiemeltük, hogy a következő többéves pénzügyi keretben növelni kell a programok közötti koherenciát és kiegészítő jelleget. A Bizottság a **hatásvizsgálatában** nem végzett strukturált elemzést arról, hogy a programtevékenységek hogyan járulnak hozzá konkrét uniós szintű szakpolitikai eredményekhez, sem arról, hogy azok hogyan egészítik ki a többi kiadási eszközt. Bár a hatásvizsgálat feltár néhány lehetséges szinergiát más uniós programokkal és szakpolitikákkal, az ilyen elemzés hiánya gyengíti a szakpolitikai összehangolás tervezési szakaszban történő értékeléséhez szükséges ismeretanyagot.
- 23** A rendeletjavaslat hangsúlyozza a közös digitális rendszerekre, az uniós szintű platformokra, a nagyméretű vámügyi és adóügyi informatikai infrastruktúrákra, a csalás elleni információs architektúrára és az európai statisztikákra irányuló uniós szintű fellépés fontosságát. Bár az **SMCP** a költségvetési rugalmasságot olyan rendelkezésekkel ötvözi, amelyek célja az uniós szintű kötelezettségek folyamatos finanszírozásának biztosítása, nem határozza meg, hogy szabályozási szinten hogyan lehetne megállapítani az alapvető uniós funkciók és a mérlegeléstől függő támogatási formák közötti rangsorolást, sem pedig azt, hogy ez hogyan irányítaná a forrásokat az egyértelmű uniós hozzáadott értékkel rendelkező intézkedések felé.
- 24** Megjegyezzük továbbá, hogy a javaslat nem határozza meg, hogy a program hogyan fog együttműködni az olyan területeken működő kapcsolódó uniós eszközökkel, mint a strukturális reformok, a digitális átállás, a piacfelügyeleti kapacitás vagy az adatkormányzási infrastruktúra, illetve hogyan fogja kiegészíteni azokat. Bár a hatásvizsgálat kiemeli a más uniós programokkal és eszközökkel való szinergiák fontosságát, nem határozza meg a koordináció kereteit, és nem különíti el a felelősségi köröket az **SMCP** és más uniós finanszírozási mechanizmusok között. Emiatt – tekintettel az irányítási modellre – fennáll a kockázat, hogy a koordináció nagyrészt feltételezésekre, nem pedig meghatározott irányítási rendszerekre támaszkodik majd, ami átfedésekhez vezethet.

Koherencia és prioritások

- 25** Bár az [SMCP](#) célkitűzései nagyjából összhangban vannak a versenyképességre, az egységes piaci integrációra és a végrehajtásra vonatkozó uniós prioritásokkal, a rendeletjavaslat nem írja elő annak bemutatását a munkaprogramokban, hogy a finanszírozott intézkedések hogyan járulnak hozzá mérhető és koherens módon ezekhez a prioritásokhoz. Ezért az, hogy a program ténylegesen mennyiben erősíti az Unió versenyképességét és az egységes piaci integrációt, nagyrészt mérlegelésen alapuló programozási döntésektől, a munkaprogramoktól, az éves költségvetési eljárásoktól és a koordinációs eszközöktől függ, nem pedig a jogi keret kötelező erejű rendelkezéseitől.
- 26** Az összehangolásra vagy kiegészítő jellegre vonatkozó kifejezett követelmények hiánya különösen azért problematikus, mert a program az egész Unióra kiterjedő kötelező infrastruktúrákat (például a vám- és adóügyi informatikai rendszereket vagy az európai statisztikákat) más, rugalmasabb együttműködési és kapacitásépítési intézkedésekkel ötvözi. A többéves pénzügyi keret általános megközelítésével összhangban a javaslat egyensúlyt kíván teremteni a rugalmasság és a jogszabályban előírt beruházások kiszámíthatósága között, az összehangolást pedig a többéves pénzügyi keret irányítása és az éves programozás biztosítaná. Mindazonáltal ha maga a rendelet nem határoz meg rangsorolási elveket vagy összehangolási kritériumokat, fennáll a kockázat, hogy a munkaprogramok nem tükrözik majd kellőképpen a Bizottság és a társjogalkotók által meghatározott horizontális uniós prioritásokat vagy stratégiaileg fontos területeket, többek között olyan témákban, mint a méltányos adóztatás és a káros adózási gyakorlatok megelőzése, amint azt a káros adózási rendszerek elleni küzdelemről szóló [27/2024. sz. különjelentésünkben](#) is szóvá tettük.
- 27** Végezetül a javaslat rendelkezik a csalás és szabálytalanságok elleni információs rendszerek – konkrétan a csalás elleni információs rendszer és a szabálytalanságkezelő rendszer – megerősítéséről és fejlesztéséről, amelyek elengedhetetlenek az igazgatási együttműködéshez és az információcseréhez. A csalás elleni uniós szervekről szóló [26/2025. sz. különjelentésünkben](#) rámutattunk az Unió csalás elleni architektúrájának tartós problémáira, többek között az Európai Csalás Elleni Hivatal, az Európai Ügyészség és a nemzeti hatóságok közötti információcsere hiányosságaira, a következetlen nemzeti csalásbejelentési gyakorlatokra, valamint az uniós csalás elleni architektúra visszafizetési folyamatainak hiányosságaira. E tekintetben a javaslat a (4) preambulumbekkezdésben, valamint a 3. cikk (2) bekezdésének e) pontjában általánosságban utal az igazgatási együttműködés javítására és az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, és ennek kapcsán megjegyezzük, hogy bizottsági szinten folyamatban van az Unió csalás elleni architektúrája megerősítésének mérlegelése. A javaslat azonban nem határoz meg olyan konkrét célkitűzéseket vagy intézkedéseket, amelyek az uniós csalás elleni architektúra

működésének javítására irányulnának. Emiatt továbbra sem egyértelmű, hogy a program hogyan járulna hozzá az Unió csalás elleni architektúrájának javításához.

28 Külön megjegyezzük, hogy a javaslat nem foglalkozik a tagállamok csalásfelderítési és -bejelentési rendszereinek tartós hiányosságaival, amelyeket az Unió csalás elleni architektúrájának folyamatban lévő felülvizsgálata keretében is vizsgálnak, és amelyeket ellenőrzéseink során mi is többször feltártunk. Ezek a hiányosságok többek között a csalás elleni nemzeti stratégiák kidolgozásával és végrehajtásával kapcsolatos hiányosságok, a csalási ügyek Európai Csalás Elleni Hivatalnak és Európai Ügyészségnek történő bejelentésének részleges elmaradása, valamint a visszaélést bejelentő személyek elégtelen védelme és támogatása. [A PIF-jelentésről szóló 2025. évi állásfoglalásában az Európai Parlament](#) is szorgalmazta a bűnügyi nyomozó szervek felé történő beszámolás javítását és a visszaélést bejelentő személyekre vonatkozó biztosítékok megerősítését.

A rendeletjavaslat azonban nem határoz meg konkrét célkitűzéseket, mutatókat vagy intézkedéseket ezeken a területeken. Így a program kevésbé képes támogatni a tagállamokat a csalások felderítésének, a szabálytalanságok bejelentésének és a nyomozó hatóságokkal való együttműködésnek a javításában.

29 Megjegyezzük továbbá, hogy a rendelet nem irányoz elő intézkedést a proaktív csalásfelderítést támogató elemzési vagy adatbányászati eszközökre nézve. Több, a különböző szakpolitikai környezetekben hozott csalásellenes intézkedésekre vonatkozó ellenőrzésünkben (az uniós kiadásokat érintő csalásokról szóló [01/2019. sz. különjelentés](#), az uniós kohéziós kiadások terén a csalások kezeléséről szóló [06/2019. sz. különjelentés](#), az uniós költségvetés védelméről szóló [11/2022. sz. különjelentés](#), a KAP-pal kapcsolatos csalásokról szóló [14/2022. sz. különjelentés](#) és a Bizottság Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre vonatkozó kontrollrendszeréről szóló [07/2023. sz. különjelentés](#)) kiemeltük az adatbányászati rendszerek fontosságát, amelyek jelentősen növelhetik a csalásmegelőzési és kockázatértékelési kapacitásokat. Tudomásunk szerint a Bizottság jelenleg dolgozik egy integráltabb uniós szintű elemzési platform (Arachne+) előkészítésén. Mindazonáltal a program nem határoz meg az adatbányászati eszközök használatát vagy bővítését támogató célkitűzéseket vagy célértékeket, így kevésbé tud hozzájárulni a csalásmegelőzés és -felderítés javításához.

30 Összességében a program uniós szintű szakpolitikai prioritásokhoz való hozzájárulása mérlegelésen alapuló programozási döntésektől, nem pedig a rendelet kötelező erejű rendelkezéseitől függ. Ez csökkentheti mind az átláthatóságot, mind pedig annak kiszámíthatóságát, hogy a program hogyan járul hozzá az Unió stratégiai prioritásaihoz (lásd: [60–63. bekezdés](#)).

Költségvetési rugalmasság

- 31** A javaslat több rugalmassági mechanizmust vezet be, amelyek célja, hogy reagáljanak a különböző lefedett területek változó operatív igényeire. Ami az [SMCP](#)-t illeti, a magas szintű költségvetési rugalmasság az uniós vámkódex és az uniós csalás elleni architektúra folyamatban lévő felülvizsgálatának kontextusában különösen időszerű lehet. A 4–6. cikk rendelkezéseket állapít meg a kötelezettségvállalások éves részletekre bontására, a külső címzett bevételek felhasználására és az uniós finanszírozás különböző formáinak kumulatív alkalmazására vonatkozóan. A javaslatot kísérő keret kifejti, hogy a vám- és adóügyi informatikai rendszerek többéves jellegére, az együttműködési intézkedések operatív változékonyságára és a 2027 utáni költségvetési környezetben a reagálóképesség szükségességére tekintettel ezek a mechanizmusok elengedhetetlenek.
- 32** Bár a nagyobb rugalmasság megkönnyítheti az eredményes végrehajtást, a javaslat a [költségvetési rendelet](#) általános rendelkezésein túlmenően nem határoz meg feltételeket, döntéshozatali kritériumokat vagy dokumentációs követelményeket ezen eszközök használatára vonatkozóan. Sem a rendeletjavaslat, sem a keret nem tisztázza, hogy milyen körülmények között alkalmazhatók az átvitelek, hogyan kell kezelni vagy közzétenni a külső címzett bevételeket, vagy hogyan kell nyomon követni a kumulatív finanszírozást az elszámoltathatóság céljából. A hatásvizsgálat azt sem elemzi, hogy ezeket a mechanizmusokat hogyan kellene rangsorolni vagy kiegyensúlyozni az eltérő operatív igényekkel rendelkező ágak között.
- 33** Emellett, bár a javaslat a fokozott költségvetési rugalmasságot az uniós szintű jogi kötelezettségek finanszírozásának folytonosságát biztosítani hivatott rendelkezésekkel ötvözi, nem határoz meg kifejezett rangsorolási elveket vagy biztosítékokat az alapvető rendszerekre vonatkozóan, amelyek ehelyett nagymértékben az éves programozási döntésektől fognak függni.
- 34** Ami a rugalmassági eszközök használatát illeti, az uniós költségvetés rugalmasságáról szóló [18/2025. sz. különjelentésünk](#) megállapította, hogy ezeket az eszközöket gyakran megfelelő elemzés vagy dokumentáció nélkül aktiválták, használatuk csökkentette az átcsoportosítások láthatóságát, és a rugalmassági eszközök nem megfelelő kialakítása hozzájárult azok korai kimerüléséhez a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretben. Ezek a megállapítások közvetlenül relevánsak az [SMCP](#) szempontjából, tekintettel annak belső heterogenitására. Míg a (2) preambulumbekzdés vezérelyként bevezeti a rugalmasságot, a szükséges biztosítékokat a 4–6. cikk nem határozza meg.
- 35** Ugyanakkor a kötelező programfunkciók védelmét illetően alapvető fontosságú, hogy a költségvetési rugalmasság ne gyengítse az alapvető összetevők folytonosságát. A keret a vámügyi és az adózási informatikai rendszereket, a Csalás Elleni Információs Rendszert, a

szabálytalanságkezelő rendszert és az európai statisztikákat olyan uniós szintű infrastruktúrákként határozza meg, amelyek hosszú távú, tartós beruházásokat igényelnek, és azokra éves részleteket tervez. A 4–6. cikk azonban nem nyújt biztosítékokat e funkciók belső átcsoportosításokkal szembeni védelmére, ami azzal a kockázattal jár, hogy a programozás során hozott adminisztratív döntések a jogilag előírt rendszereket is érinthetik.

- 36** A rugalmassági eszközök alkalmazására vonatkozó részletes szabályok hiánya különösen azért fontos, mert a program különböző tevékenységeket fog össze eltérő költségstruktúrákkal, kockázati profilokkal és végrehajtási horizontokkal. A többéves informatikai beruházások kiszámítható és elkülönített forrásokat igényelnek, míg az együttműködési intézkedések finanszírozási igényei változóbbak. A rangsorolásra vagy a belső biztosítékokra vonatkozó iránymutatás nélkül a rugalmasság súlyosbíthatja az egyensúlyhiányokat vagy késedelmeket okozhat a kötelező összetevők végrehajtása terén.
- 37** Végezetül a javaslat nem vázol fel kifejezetten a rugalmassággal kapcsolatos döntésekre vonatkozó nyomonkövetési vagy beszámolási szabályokat. Bár az [SMCP-t](#) a 2027 utáni horizontális teljesítménymérési keretben nyomon fogják követni, a keretben és a [költségvetési rendelet](#) szerinti általános értékelési kötelezettségekben csak egy helyen kerül említésre a nyomon követés, és ez nem biztosítja az átvitelek, a címzett bevételek vagy a kumulatív finanszírozás hatásainak láthatóságát a különböző ágak szintjén. Ebben az összefüggésben a belső programirányítási mechanizmusok valószínűleg fontos szerepet fognak játszani a megfelelő felügyelet biztosításában. Ilyen intézkedések hiányában a felügyeleti szervek esetleg nem tudják megfelelően értékelni a rugalmassági eszközök forráselosztásra és teljesítményre gyakorolt hatását (lásd: [61–62.](#) bekezdés).

A program és az eljárások egyszerűsítése

Egységes szabálykönyv és egyéb eljárási egyszerűsítések

- 38** Összességében a javaslat szilárd jogalapot biztosít az egyszerűsítéshez, de az elszámoltathatóság attól függ, hogy a jövőbeli végrehajtási keret a [költségvetési rendelet](#) elveivel összhangban biztosítja-e az egyértelmű ellenőrzési nyomvonalakat, a versenyképes közbeszerzést és a megbízható belső kontrollokat.
- 39** A javaslat legfontosabb egyszerűsítése a meglévő programok egyetlen keretbe történő összevonása. Az indokolás (11) és (36) preambulumbekkezdése, valamint az 1. cikk szerint e konszolidáció célja a koherencia növelése, valamint az uniós finanszírozáshoz való hozzáférés egyszerűsítése és az adminisztratív terhek csökkentése. A 11. cikk bevezeti az

SMCP végrehajtására vonatkozó éves és többéves munkaprogramok konszolidált rendszerét, amely négy különálló irányítási struktúra helyébe lép. A 12. cikk hatályon kívül helyezi a meglévő rendeleteket, a 13. cikk pedig átmeneti rendelkezéseket vezet be a folyamatban lévő szerződések és rendszerek folytonosságának megőrzése érdekében. Bár a részletes operatív szabályokat várhatóan munkaprogramokon keresztül határozzák majd meg, a javaslat csak korlátozott mértékben tisztázza, hogy ezek a tervezési folyamatok hogyan fognak működni a gyakorlatban az eltérő operatív követelményekkel bíró szakpolitikai területeken.

- 40** Összességében úgy véljük, hogy ezek az elemek koherens szándékot mutatnak az irányítási struktúrák racionalizálására, valamint a jogi és pénzügyi folytonosság megőrzésére. Mindazonáltal, amint azt a hatásvizsgálat is elismerte, korábbi számvevőszéki ellenőrzéseink során több, a vámuniót fenyegető problémára is rámutattunk (az engedélyezett gazdálkodókról szóló [13/2023. sz. különjelentés](#), a vámellenőrzésekről szóló [04/2021. sz. különjelentés](#), az uniós információk rendszerekről szóló [20/2019. sz. különjelentés](#), a vámügyi informatikai rendszerek késedelmeiről szóló [26/2018. sz. különjelentés](#), az importeljárásokról szóló [19/2017. sz. különjelentés](#)). Azt is szóvá tettük, hogy az Unió pénzügyi érdekei nem élveznek kellő védelmet az adózás területén (az importot érintő héacsalásról szóló [08/2025. sz. különjelentés](#), az e-kereskedelemtől szóló [12/2019. sz. különjelentés](#) és a Közösségen belüli héacsalásról szóló [24/2015. sz. különjelentés](#)). A korábbi uniós programok ellenére továbbra is eltérnek a tagállami gyakorlatok, ami megerősíti, hogy az **SMCP** keretében egyértelműbb irányítási és rangsorolási mechanizmusokra van szükség. Ezért továbbra sem egyértelmű, hogy ez a konszolidáció valóban kézzelfogható egyszerűsítést hoz-e, illetve hogy a tagállami hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív terheinek és költségeinek csökkenését eredményezi-e.

Irányítási módok

- 41** A javasolt rendeletet közvetlen, illetve közvetett irányítás révén fogják végrehajtani. E tekintetben úgy véljük, hogy a végrehajtó ügynökségekre és – létrehozását követően – az uniós vámhatóságra történő hatáskör-átruházást szilárd hatáskör-átruházási megállapodásokkal, teljes körű ellenőrzési hozzáférési jogokkal és egyértelmű belsőkontroll-követelményekkel kell alátámasztani, amint azt az alkalmazandó jogi keret – többek között a [költségvetési rendelet](#) és a vonatkozó létrehozási és hatáskör-átruházási eszközök – elő is írja. A javaslat azonban nem állapít meg kritériumokat annak meghatározására, hogy az intézkedéseket mikor kell közvetlenül, illetve közvetve végrehajtani, vagy hogy a Bizottság hogyan fogja biztosítani az előírások következetes alkalmazását a különféle végrehajtó szerveknél. Ez az elszámoltathatóság szempontjából potenciális kockázatot jelent, amelyet az irányítási módra vonatkozó kritériumok

pontosításával és a végrehajtó szervekre vonatkozó közös minimumszabályok alkalmazásával lehetne enyhíteni.

Finanszírozási mechanizmusok

- 42** A javaslat lehetővé teszi a [kötségvetési rendelet](#) alapján a vissza nem térítendő támogatások kapcsán rendelkezésre álló valamennyi finanszírozási módszer alkalmazását, beleértve a vissza nem térítendő támogatások egyszerűsített formáit (egösszegű átalányok, egységköltségek, százalékos átalányok) és adott esetben a költségfüggetlen finanszírozást is. Ezeknek a korábbi programok különböző támogatási megállapodásait felváltó mechanizmusoknak az a célja, hogy csökkentsék a kedvezményezettek és a végrehajtó szervek adminisztratív terheit. Úgy véljük azonban, hogy bizonyos esetekben a vissza nem térítendő támogatások vagy a költségfüggetlen finanszírozás egyszerűsített formái nem feltétlenül a legmegfelelőbb finanszírozási mechanizmusok, különösen mivel a javaslat nem részletezi, hogy az egyes kifizetési módokat hogyan választják ki, illetve alkalmazzák.
- 43** Ezzel összefüggésben emlékeztetünk arra is, hogy a gondos költségvetési pénzgazdálkodás kapcsán korábban már értékeltük a költségfüggetlen finanszírozás alkalmazásának kockázatait és lehetőségeit (lásd például: [2022. évi éves jelentésünk](#) és [2024. évi éves jelentésünk](#)). A [kötségvetési rendelet](#) értelmében a költségfüggetlen finanszírozási kifizetések teljesítését indukáló feltételeket vagy eredményeket az egyes fellépések szintjén határozzák meg. A következő többéves pénzügyi keret és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz tanulságaira vonatkozó korábbi ellenőrzési megállapításaink (lásd például: [03/2025. sz. áttekintés](#), illetve [02/2025. sz. áttekintés](#)) fényében azt javasoljuk, hogy a Bizottság gondosan, eseti alapon értékelje, hogy ez a finanszírozási lehetőség megfelelő-e a javasolt kiadások többsége esetében.

Közbeszerzés

- 44** Bár a javaslat a programok jogi és operatív konszolidációja révén egyszerűsített struktúrát vezet be, ez az egyszerűsítés csak akkor lesz eredményes, ha a végrehajtási szabályokat, a belső költségvetési elkülönítést (vagy azzal egyenértékű biztosítékokat), a közbeszerzési kontrollokat és az átmeneti intézkedéseket a [kötségvetési rendeletben](#) meghatározott végrehajtási szabályokkal összhangban, kellő alapossággal tervezik meg és hajtják végre. Ez különösen igaz az olyan közbeszerzés- és adatintenzív komponensekre, mint a Csalás Elleni Információs Rendszer, a szabálytalanságkezelő rendszer, valamint a nagyméretű vám- és adóügyi informatikai rendszerek.

A program irányítása

- 45** Amint már említettük, az [SMCP](#) a korábbi különálló tervezési ciklusokat egységes munkaprogram-megközelítéssel váltja fel, amelynek a [kötségvetési rendelettel](#) összhangban elvben fokoznia kell a koherenciát. A javaslat azonban nem részletezi mélyrehatóan, hogy – a (2) preambulumbekzdésben meghatározott általános kereten túl, amely a nagyobb rugalmasságot megerősített irányítással ötvözi – hogyan kell majd meghatározni a prioritásokat a különböző megbízatással, kedvezményezett csoportokkal és operatív időkeretekkel rendelkező szakpolitikai területeken. Arról sem áll rendelkezésre információ, hogy miként veszik majd figyelembe az érdekelt felek – különösen a vám- és adóhatóságok – véleményét, vagy hogyan vonják be a rendszerbe a jövőbeli uniós vámhatóságot, amint az megkezdí működését. Bár ezeket a szempontokat várhatóan a végrehajtási szakaszban határozzák majd meg hozzájárulási és egyéb megállapodások révén, úgy véljük, hogy a konkrétumok hiánya miatt kevésbé lesz fenntartható a program stratégiai fókusza és átláthatósága.

Teljesítménymérési keret

- 46** A javasolt [SMCP](#)-vel kapcsolatos beszámolásra, nyomon követésre és értékelésre a 2027 utáni uniós költségvetés teljesítménymérési keretével összhangban, közös mutatók alapján kerül sor. Ezt a keretet a költségvetési kiadások nyomonkövetési és teljesítménymérési keretének létrehozásáról, valamint az uniós programokra és tevékenységekre vonatkozó egyéb horizontális szabályok megállapításáról szóló [bizottsági rendeletjavaslat](#) írja elő, amelyről a Számvevőszék külön véleményt ad ki. Az [SMCP](#) ezért egy uniós szinten meghatározott közös mutatókészletre fog támaszkodni. Bár a horizontális teljesítménymérési keretet úgy alakították ki, hogy az rendkívül heterogén tevékenységekre kiterjedő programokra is alkalmazható legyen, a javaslat kevés információt nyújt arról, hogy ezt a közös rendszert hogyan fogják hozzáigazítani az [SMCP](#) keretében finanszírozott rendkívül heterogén tevékenységekhez, amelyek a nagyméretű vámügyi és adóügyi informatikai rendszerektől a piacfelügyeleti intézkedésekig és a csalás elleni eszközökig, például a Csalás Elleni Információs Rendszerig és a szabálytalanságkezelő rendszerig számos területet ölelnek fel. Az [SMCP](#)-nek ezért egyértelmű kontroll- és elszámoltathatósági szabályokat kell meghatároznia ennek az igénynek a kezelésére.
- 47** A Számvevőszék által vizsgált többi programjavaslathoz (az Európai Versenyképességi Alapról szóló [01/2026. sz. vélemény](#) és a Horizont Európáról szóló [02/2026. sz. vélemény](#)) hasonlóan a 2027 utáni teljesítménymérési keretre vonatkozóan meghatározott mutatók – a teljesítménymérési rendelet I. mellékletében meghatározottak szerint – túlnyomórészt outputalapúak (pl. a támogatott rendszerek száma, a részt vevő hatóságok száma, a finanszírozott intézkedések száma), nem pedig eredmény- és hatásalapúak, amellet

korlátozott számú mutatót tartalmaznak. Előfordulhat azonban, hogy ezek a mutatók nem tükrözik megfelelően azt, hogy az **SMCP** alapvető célkitűzései – például a vámrendszerek jobb interoperabilitása, a fokozott kockázatkezelési kapacitás, az eredményesebb adóügyi együttműködés vagy az Unió pénzügyi érdekeinek jobb védelme – szempontjából milyen mértékű előrehaladás történt. Az **SMCP**-javaslat nem tartalmaz alapértékeket, mérőföldköveket vagy várható pályákat, és nem határoz meg módszertant azok meghatározására, noha ezek megléte lehetővé tenné a Parlament és a Tanács számára az előrehaladás időbeli értékelését.

- 48** A javaslat előírja a Bizottság számára, hogy évente tegyen jelentést arról, hogy az **SMCP** kiadásai hogyan járulnak hozzá a program célkitűzéseinek eléréséhez. A teljesítményinformációk megbízhatósága azonban nagymértékben függ majd a tagállami vám- és adóhatóságok, piacfelügyeleti hatóságok és más végrehajtó szervek által szolgáltatott adatoktól. A javaslat nem tartalmaz a teljesítményadatok független ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket, és nem határoz meg harmonizált minőségbiztosítási követelményeket a tagállami beszámolásra vonatkozóan. Ez következtetlenségekhez vezethet a különböző tagállamoktól származó adatok teljessége, összehasonlíthatósága és megbízhatósága terén.
- 49** A **költségvetési rendelet** 33. cikkének (4) bekezdése lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy felfüggeszse vagy csökkentse a kifizetéseket, amennyiben bizonyíték támasztja alá, hogy a teljesítmény nem kielégítő. A **költségvetési rendelet** azonban nem biztosít átfogó módszertant az eredményesség (azaz, hogy a program eléri-e célkitűzéseit), illetve a hatékonyság (azaz a források és az eredmények közötti összefüggés) értékelésére. Az **SMCP** teljesítményinformációinak – többek között a hosszú végrehajtási ciklussal rendelkező tevékenységekre, például a vámügyi informatikai rendszerekre vagy a csalás elleni platformokra vonatkozó információknak – az értelmezésére vonatkozó egyértelmű kritériumok hiánya behatárolhatja a 33. cikk (4) bekezdésének gyakorlati alkalmazását.
- 50** Megjegyezzük, hogy a Bizottság a **költségvetési rendelet** 34. cikke alapján végrehajtási jelentést és utólagos értékelést tervez készíteni. A Bizottság e kötelezettségeit azonban az **SMCP**-rendeletjavaslat cikkei nem rögzítik; javasoljuk, hogy ezeket foglalják be a javaslatba. A jogi szövegből való hiányuk csökkenti a jogbiztonságot és gyengítheti az elszámoltathatósági keretet, különös tekintettel a program méretére, többágú struktúrájára és a digitális rendszerekbe történő hosszú távú beruházásokra.
- 51** Összességében, bár a javasolt teljesítménymérési keret összhangban van a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretre vonatkozó horizontális megközelítéssel, az **SMCP**-javaslat tekintetében előnyös lenne az ágspecifikus eredmények egyértelműbb kifejezése, az outputok helyett az eredmények előtérbe helyezése, harmonizált adatminőségi követelmények előírása, valamint egyértelmű rendelkezések beillesztése a nemzeti

hatóságok által szolgáltatott teljesítményinformációk ellenőrzésére vonatkozóan. Ezen elemek nélkül fennáll annak a kockázata, hogy a teljesítményjelentés nem támogatja megfelelően a tényeken alapuló döntéshozatalt, a költségvetési felügyeletet vagy a programon belül a gyengébben teljesítő területek azonosítását. Ezért javasoljuk, hogy ezeket vegyék fel a javaslatba.

Szabályszerűség, gondos pénzgazdálkodás, átláthatóság, elszámoltathatóság és a kiadások nyomonkövethetősége

- 52** Ha figyelembe vesszük az öt elődprogram megfelelő részeit, a javasolt [SMCP](#) keretösszeg komoly növekedést jelent. Ez a növekedés tovább indokolja az egyértelmű allokációs kritériumoknak, a megbízható teljesítménymérésnek és a gondos pénzgazdálkodás biztosítékainak fontosságát.
- 53** A javaslat 11. cikke rendelkezik a munkaprogramokon keresztül, valamint a [költségvetési rendelet](#) alapján létrehozott uniós pénzügyi irányítási és kontrollkerettel összhangban történő végrehajtásról. A (3) preambulumbekzdésben foglaltak szerint ez megköveteli, hogy a pénzeszközök kötelezettségvállalások, kifizetések és számviteli nyilvántartások alapján, valamint az ellenőrző és csalás elleni szervek (például az Európai Csalás Elleni Hivatal és az Európai Ügyészség) általi felügyelet révén nyomon követhetők legyenek.
- 54** A javaslat lehetővé teszi továbbá a finanszírozás visszafizettetését abban az esetben, ha a kiadás nem áll arányban az elért eredményekkel, illetve az uniós vagy nemzeti szabályok megsértése esetén, emlékeztetve arra, hogy a [költségvetési rendelet](#) 98–105. cikke szerinti pénzügyi korrekciókra, visszafizettetésre és szankciókra vonatkozó rendelkezések valamennyi végrehajtási módozatra alkalmazandók.
- 55** Végezetül a javaslat hivatkozik a (11) preambulumbekzdésben meghatározott általános uniós nyomonkövetési és értékelési intézkedésekre, valamint az azokat kísérő keretre, amelyek előírják a Bizottság számára, hogy adatokat gyűjtsön és beszámoljon a végrehajtásról és az eredményekről, szemléltetve a felhasznált pénzügyi források és a teljesítményeredmények közötti összefüggést.
- 56** Amint fent említettük, az [SMCP](#) által finanszírozandó tevékenységek jelentős része jogilag kötelező erejű. Mindazonáltal – függetlenül attól, hogy az [SMCP](#) egyes ágai esetében végül melyik teljesítési és finanszírozási lehetőségeket veszik igénybe – a források felhasználásánál különösen fontos biztosítani a szabályszerűség, az átláthatóság, az elszámoltathatóság, a nyomonkövethetőség és a gondos pénzgazdálkodás kielégítő

szintjét. Amint azt már a [03/2025. sz. áttekintésünkben](#) is jeleztük, a Bizottság azon szándéka, hogy egyszerűsítse az Unió pénzgazdálkodását, nem mehet az elszámoltathatóság rovására. Ez a kockázat annak biztosításával csökkenthető, hogy az egyszerűsített teljesítési és finanszírozási megállapodásokra az SMCP valamennyi ágában a nyomomonkövethetőségre, a beszámolásra és az ellenőrzéshez való hozzáférésre (és ezeken belül a kötelezettségvállalások, a kifizetések és az eredmények közötti egyértelmű kapcsolatra) vonatkozó közös minimumkövetelmények legyenek alkalmazandók.

A Számvevőszék ellenőrzési megbízatása

- 57** A javaslat biztosítja, hogy az Európai Számvevőszék egyértelmű és korlátlan megbízatással rendelkezzen a program keretében finanszírozott valamennyi uniós eszköz ellenőrzésére, beleértve a végső kedvezményezettekhez és a címzettekhez való hozzáférést is. Ezt a 8. cikk (1) bekezdésében szereplő kifejezett hivatkozás biztosítja, amely egyértelművé teszi, hogy a program végrehajtható közvetlen vagy közvetett irányítással, és amely úgy rendelkezik, hogy valamennyi felhatalmazott szervezetre, végrehajtó partnerre és címzettre továbbra is vonatkozzanak az [EUMSZ 287. cikke](#), valamint a [kötségvetési rendelet](#) 63. cikkének (2d) bekezdése, 129. cikke, 211. cikkének (6) bekezdése, 223. cikke (4) bekezdésének c) pontja, 261. cikkének (2) bekezdése, valamint 263. cikkének (3), (5) és (7) bekezdése szerinti ellenőrzési jogaink.
- 58** A javaslat azonban nem terjeszti ki a Számvevőszék megbízatását az uniós jogi kereten kívül létrehozott szervezetekre. Nem rendelkezik továbbá olyan ideiglenes részvételi mechanizmusokról sem, mint az igazgatósági képviselet. Ehelyett az átláthatóság és az elszámoltathatóság biztosítása érdekében a hatáskör-átruházási és hozzájárulási megállapodásokban szereplő, az ellenőrzéshez való hozzáférésre vonatkozó meglévő záradékokat veszi alapul. Bár megjegyezzük, hogy a hozzájárulási megállapodásokra alkalmazandó általános feltételek tartalmazzák a Számvevőszék ellenőrzési jogait biztosító záradékokat, amint azt már a [02/2024. sz. véleményünkben](#) is említettük, ellenőrzési jogainkat a Bizottság által aláírt hatáskör-átruházási megállapodásoknak is tiszteletben kell tartaniuk. Ennek megfelelően a megbízott szervezetekkel kötött megállapodásoknak ellenőrzési záradékokat is kell tartalmazniuk.

Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek

- 59 (4) preambulumbekkezdés:** A (4) preambulumbekkezdés emlékeztet az Európai Csalás Elleni Hivatal, az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék szerepére. A rendeletjavaslat nem határozza meg, hogy a programfinanszírozás hogyan fogja támogatni az Unió csalás elleni architektúrájának működését, és nem határoz meg célkitűzéseket az információcsere, a felderítés vagy a jelentéstétel javítására vonatkozóan sem. Ezek a hiányosságok a [26/2025. sz. különjelentés](#) megállapításai és az Európai Parlament 2025. évi [PIF-állásfoglalása](#) fényében különösen figyelemreméltóak. A jogalkotónak tisztáznia kellene a program tervezett hozzájárulását e strukturális hiányosságok kezeléséhez.
- 60 3. cikk:** A 3. cikk meghatározza a program célkitűzéseit, de nem írja elő a Bizottság számára annak bizonyítását, hogy az [SMCP](#) keretében finanszírozott fellépések uniós hozzáadott értéket teremtenek, vagy hogy azok összhangban vannak az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal. Ennek eredményeként ezeket az értékeléseket a mérlegelésen alapuló programozási döntésekben fogják csak elvégezni. Bár az uniós hozzáadott értéket a [minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokkal](#) összhangban a programértékelések során kell felmérni, a jogalkotónak fontolóra kell vennie egy olyan kifejezett követelmény bevezetését, amely szerint a munkaprogramoknak minden egyes ág esetében bizonyítaniuk kell az uniós hozzáadott értéket és a szakpolitikák összehangolását.
- 61 4–6. cikk:** A 4–6. cikk rugalmassági mechanizmusokat vezet be, ám anélkül, hogy meghatározná a használatukra vonatkozó feltételeket, biztosítékokat és beszámolási követelményeket. Bár a rendelkezések rugalmas, éves költségvetési előirányzatokkal operáló, finanszírozási határozatokon és munkaprogramokon alapuló keretet hoznak létre, a rendeletjavaslat nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek biztosítanák, hogy a rugalmasság ne gyengítse a kötelező programösszetevők folytonosságát. A jogalkotónak mérlegelnie kellene, hogy a megfelelő szintű további pontosítás javíthatná-e a

kiszámíthatóságot, az átláthatóságot és az eredményes felügyeletet, megőrizve ugyanakkor a programidőszak alatti hatékony végrehajtáshoz szükséges rugalmasságot.

62 5. cikk: Az 5. cikk lehetővé teszi, hogy a program külső címzett bevételekhez jusson, de nem ír elő közzétételi, ágszintű beszámolási vagy nyomonkövetési intézkedéseket. Bár az [SMCP-keretösszegnek a többéves pénzügyi keretről szóló javaslatban meghatározott elosztása](#) az elfogadását követően kötelező erejűvé válik, a rendeletjavaslat nem ír elő átláthatóságot a külső címzett bevételek elosztásának módját illetően, sem pedig arra nézve, hogy ez hogyan befolyásolja az elosztás végrehajtását. Ez korlátozhatja annak felügyeletét, hogy a program keretösszegének kötelező elosztását a gyakorlatban is tiszteletben tartják-e. Annak biztosítása érdekében, hogy a kötelező allokáció a gyakorlatban is érvényesüljön, és hogy a külső hozzájárulások ne vezessenek a belső prioritások érdemi megváltozásához, a jogalkotónak mérlegelnie kellene, hogy – a [költségvetési rendelettel](#) összhangban lévő – további programszintű átláthatóság vagy beszámolás javíthatja-e a külső címzett bevételek felhasználásának felügyeletét.

63 11. cikk: A 11. cikk létrehozza a munkaprogramok konszolidált rendszerét, de nem határozza meg, hogy a [költségvetési rendeletben](#) előírt általános kereten túl hogyan határozzák meg a prioritásokat a különböző megbízatással, kockázati profillal és költségstruktúrával rendelkező ágak között. Nem írja elő továbbá, hogy átlátható módon meg kell indokolni a kötelező uniós szintű infrastruktúra és a rugalmasabb fellépések közötti forráselosztást. A jogalkotónak mérlegelnie kell, hogy – a rugalmasság gyengítése vagy az adminisztratív terhek növelése nélkül – a további programszintű pontosítás támogatná-e a munkaprogramokon belüli rangsorolási döntések átláthatóságát.

A véleményt 2026. február 5-i luxembourgi ülésén fogadta el a Számvevőszék.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy
elnök

Mellékletek

I. melléklet. Az e véleményben hivatkozott számvevőszéki kiadványok jegyzéke

A 2020–2024. évi pénzügyi évekre vonatkozó **éves jelentések az uniós költségvetés végrehajtásáról**

24/2015. sz. különjelentés: „A Közösségen belüli héacsalás kezelése: fokozottabb fellépésre van szükség”

19/2017. sz. különjelentés: „Importeljárások: a jogszabályi keretek hiányosságai és a nem kellően eredményes végrehajtás hátrányos hatással vannak az Unió pénzügyi érdekeire”

26/2018. sz. különjelentés: „A vámügyi informatikai rendszerek sorozatos késedelmiei: mi okozott problémát?”

01/2019. sz. különjelentés: „Az uniós kiadásokat érintő csalások elleni küzdelem: intézkedésre van szükség?”

06/2019. sz. különjelentés: „A csalások kezelése az uniós kohéziós kiadások terén: az irányító hatóságoknak hatékonyabbá kell tenniük a csalások felderítését, a válaszlépéseket és a koordinációt”

12/2019. sz. különjelentés: „E-kereskedelem: még számos kihívás vár megoldásra a héa- és vámbeszedés terén”

20/2019. sz. különjelentés: „A határellenőrzést támogató uniós információs rendszerek: hatékony eszköz, de nagyobb figyelmet kell fordítani az időszerű és hiánytalan adatokra”

04/2021. sz. különjelentés: „Vámellenőrzések: az elégtelen harmonizáció árt az Unió pénzügyi érdekeinek”

11/2022. sz. különjelentés: „Az uniós költségvetés védelme: jobban ki kellene használni a feketelista nyújtotta lehetőségeket”

14/2022. sz. különjelentés: „A Bizottság válaszingykedései a közös agrárpolitikával kapcsolatos csalásokra: Ideje behatóbban foglalkozni a gondokkal”

07/2023. sz. különjelentés: „A Bizottság Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre vonatkozó kontrollrendszerének kialakítása”

13/2023. sz. különjelentés: „Engedélyezett gazdálkodók: jól kialakított vámügyi program – kiaknázatlan lehetőségekkel és egyenetlen végrehajtással”

27/2024. sz. különjelentés: „A káros adózási rendszerek, illetve a társaságiadó-kikerülés elleni küzdelem: Az első védelmi vonalat létrehozta az Európai Unió, de hiányosságok tapasztalhatók az intézkedések végrehajtásában és nyomon követésében”

03/2025. sz. különjelentés: „Indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozás az e-kereskedelemben: A rendelet kiegyensúlyozott keretet biztosít, de a végrehajtás terén vannak még nehézségek”

08/2025. sz. különjelentés: „Héacsalás az import során: Az Unió pénzügyi érdekei nem részesülnek kellő védelemben az egyszerűsített behozatali vámeljárások keretében”

18/2025. sz. különjelentés: „Az uniós költségvetés rugalmassága: Kezelhetővé váltak az előre nem látható kihívások, de a keret túl összetett”

19/2025. sz. különjelentés: „Kritikus gyógyszerhiányok: Az uniós intézkedések segítettek, de nem szűnt meg minden strukturális probléma”

26/2025. sz. különjelentés: „A csalás elleni uniós szervek: Egyértelmű a feladatok elosztása, de egyelőre nem kielégítő az információcsere és a bizottsági felügyelet”

02/2025. sz. áttekintés: „Teljesítményorientáltság, elszámoltathatóság és átláthatóság: a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hiányosságaiból levonható tanulságok”

03/2025. sz. áttekintés: „A 2027. év utáni többéves pénzügyi keret adta lehetőségek”

II. melléklet. Háttér-információ

01 Véleményünk kidolgozásakor az **SMCP** hatálya alá tartozó különböző tevékenységek EUMSZ szerinti jogalapja tekintetében a következőket vettük figyelembe:

- 33. cikk – a vámunióban folytatott vámügyi együttműködés;
- 114. cikk – a belső piac célkitűzéseinek elérése;
- 169. cikk – fogyasztóvédelem;
- 197. cikk – igazgatási együttműködés;
- 207. cikk – közös kereskedelempolitika;
- 325. cikk – az Unió pénzügyi érdekeinek védelme;
- 338. cikk – statisztikák.

02 Az egységes piacot, a vámuniót, az adóügyi együttműködést, a csalás elleni védelmet és az európai statisztikákat érintő uniós beavatkozás az 1990-es évek eleje óta egyre intenzívebbé válik, ami az uniós szabályok egységes végrehajtásával, a határokon átnyúló együttműködéssel és a közös informatikai rendszerekkel kapcsolatos igényekre vezethető vissza. A szétagoltság, az egymást átfedő eszközök és a tagállamok eltérő közigazgatási kapacitásai újra és újra rámutattak arra, hogy koherensebb és integráltabb keretre van szükség. E régóta fennálló strukturális kihívásokra reagálva a Bizottság az öt meglévő program egyetlen eszközbe történő összevonását javasolja.

03 Az elmúlt években nyilvánvalóvá vált, hogy egyre nagyobb szükség van az összehangoltabb fellépésre olyan területeken, mint a határokon átnyúló termékfelügyelet, a vámellenőrzések, az adórendszerek digitalizálása, a csalás elleni felderítés és az ellátási láncok rezilienciája. A Bizottság hatásvizsgálata a gyenge hatékonyság fő okaiként a szétagoltságot, a tagállamok eltérő adminisztratív kapacitásait, az uniós szabályozás lassú alkalmazkodóképességét, valamint az adatok és ismeretek terén fennálló hiányosságokat határozta meg.

Rövidítések

Rövidítés	Meghatározás/magyarázat
ECA	Európai Számvevőszék
EUMSZ	Az Európai Unió működéséről szóló szerződés
MFF	Többéves pénzügyi keret
SMCP	Egységes piaci és vámügyi program

Glosszárium

Terminus	Meghatározás/magyarázat
Európai Beruházási Bank	A tagállamok tulajdonában lévő uniós bank, amely elsősorban az Unióban, de azon kívül is nyújt finanszírozást az uniós politikát támogató projektekhez.
Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF)	Az uniós költségvetést érintő csalással, korrupcióval és szabálytalanságokkal kapcsolatos igazgatási vizsgálatokat végző bizottsági szolgálat.
Európai strukturális és beruházási alapok	Az EBB és a Bizottság által az európai beruházási terv részeként indított támogatási mechanizmus, amelynek célja, hogy magánberuházásokat mozgósítson az Unió számára stratégiai jelentőségű projektek javára.
Európai szemeszter	Az uniós tagállamok gazdaságpolitikáinak összehangolásához és az előrehaladás nyomon követéséhez keretet biztosító éves ciklus.
Európai Ügyészség (EPPO)	Az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények („PIF-bűncselekmények”) kivizsgálásáért és büntetőeljárás alá vonásáért felelős független uniós szerv.
Fiscalis program	Uniós együttműködési program, amely lehetővé teszi a nemzeti adóhatóságok számára, hogy információkat és szakértelmet hozzanak létre és cseréljenek az adóbeszedés javítása, valamint az Uniónak és tagállamainak az adócsalással, az adókijátszással és az adókerüléssel szembeni védelme érdekében.
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	A NextGenerationEU keretében működő uniós eszköz, amely teljesítményalapú pénzügyi támogatást nyújt a tagállamoknak a reformokhoz és beruházásokhoz.
Költségvetési rendelet	Az uniós költségvetés végrehajtására irányadó elveket és eljárásokat megállapító általános rendelet.
Költségvetési rugalmasság	Olyan mechanizmus, amelynek révén a Bizottság a változó prioritásokra reagálva átcsoportosíthat előirányzatokat egyes programok, szakpolitikai keretek vagy évek között, a többéves pénzügyi keret határain belül.
Teljesítmény	Azt méri, hogy egy uniós finanszírozású intézkedés, projekt vagy program milyen mértékben teljesítette céljait és mennyire értékarányos.
Többéves pénzügyi keret	Hétéves pénzügyi terv, amely meghatározza az uniós kiadások egyes területeire vonatkozó maximális éves összegeket, és biztosítja a költségvetési fegyelmet.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2026

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6–2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

Borító – © butenkow / stock.adobe.com.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

HTML	ISBN 978-92-849-6983-8	ISSN 2812-3042	doi:10.2865/2393591	QJ-01-26-011-HU-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6984-5	ISSN 2812-3042	doi:10.2865/9071580	QJ-01-26-011-HU-N

IDÉZÉS MÓDJA

Európai Számvevőszék: [08/2026. sz. vélemény](#) a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó egységes piaci és vámügyi program létrehozásáról, valamint az (EU) 2021/444, az (EU) 2021/690, az (EU) 2021/785, az (EU) 2021/847 és az (EU) 2021/1077 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2025) 590 final), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2026.

Az **EUMSZ 322. cikkének (1) bekezdése** előírja, hogy az Unió pénzügyi szabályaival és eszközeivel kapcsolatos javaslatokról konzultációt kell folytatni az Európai Számvevőszékkel. Az ennek alapján kiadott jelenlegi vélemény a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó egységes piaci és vámügyi program létrehozásáról szóló új rendeletre irányuló javaslatot (**COM(2025) 590 final**) tárgyalja.

Véleményünk célja, hogy észrevételekkel szolgáljunk a javaslat kialakításával, irányításával, teljesítménymérési keretével és pénzügyi kontrollintézkedéseivel kapcsolatban. Biztosítani szeretnénk azt, hogy a jövőbeli program előmozdítsa a gondos pénzgazdálkodást, az elszámoltathatóságot és az európai hozzáadott értéket az áruk, a tőke és a szolgáltatások szabad mozgása terén az Európai Unióban.

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/contact
Weboldal: eca.europa.eu
Közösségi média: @EUauditors

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala